

С ждията. Защо?

Дамянъ. Нали трѣбва да приказваме по съвестъ? Азъ нѣмамъ никакво право на това богатство.

С ждията. А защо мислишъ така?

Дамянъ. Защо ли?.. Първо, защото азъ не съмъ го заравялъ въ земята и не зная кой го е поставилъ тамъ. Значи, то не мое. И второ...

С ждията. И второ какво?

Дамянъ. И второ, че азъ продадохъ на съседа си не само земята, но и всичко, което се намира въ нея и нищо не задържахъ за себе си. И ако въ тая земя е имало имане, то си е вече негово.

С ждията. И ти отказа да вземешъ имането?

Дамянъ. Да, господинъ сждия, и азъ, и жена ми веднага решихме, че това не е наше и не можемъ да го вземемъ.

С ждията. (Къмъ Иванъ) И ти сега какво искашъ?

Иванъ. Да решите справедливо, на кого принадлежи имането.

Дамянъ. И азъ искамъ сжщото.

С ждията. Това е наистина една трудна работа. Но азъ разпитахъ въ вашето село и за двама ви какви хора сте, колко имотъ имате, колко деца сте отгледали, добри ли сж децата ви и други работи.

Иванъ. Азъ имамъ едно момиче. Сега порастна и ни помага въ кжщи. Не е лоша дъщеря.

Дамянъ. Азъ пъкъ имамъ едно момче. Доволенъ съмъ отъ него — слуша ме и ме уважава.

С ждията. Така, така. Но азъ чухъ въ село и нѣщо друго.

Иванъ. Че какво ще бжде то, Дамяне?

Дамянъ. Не ми иде на ума. За какво ще бжде?

С ждията. Чухъ, че твоятъ синъ искалъ да се ожени за дъщерята на Ивана. Вѣрно ли е?

Дамянъ. Казваше жената нѣщо такова. Млади хора сж. Ако се харесватъ, азъ нищо не ще имъ прѣча. Момичето е добро.

Иванъ. То и моята булка ми загатваше, че младитѣ все заедно ходили. И азъ не съмъ противъ.

С ждията. Тѣй, тѣй. Това ми трѣбваше и на мене. Сега да решимъ дѣлото.

Иванъ. А именно де, дѣлото — та ние нали за него дойдохме.

Дамянъ. Трѣбва да се реши най-напредъ, че после ще мислимъ за сватбата.

С ждията. Азъ пъкъ мисля другояче. Най-напредъ сватбата, че после дѣлото. Чуйте присждата: Щомъ и двамата сте убедени, че имането не ви принадлежи...

Иванъ. Да, на мене не се пада.

Дамянъ. И азъ не мога да го взема.

С ждията. И щомъ радостта бѣга отъ кжцитѣ ви... тогава паритѣ принадлежатъ на децата ви. Ти ще оженишъ момичето за сина на Дамянъ и ще дадешъ имането като зестра.

Иванъ. Вижъ, то така може да стане.